

дипрезнъ, с'аъ знитъ нъ воері ші прин кін тайнік л'аъ стрвѣт дзпъ че аъ domnit 5 anі дн ал доіле Domnie.

29. DOMNIA ЛІІ БОГДАН АЛ 4. 1569.

Дшре тоартеа лїі Александръ Воевод потривіт черіріі во-ерілор ші ал породзлї, аъ рѣмас моценіторіѣ Domnieі фїлз съѣ Боган Воевод, фїнд днсъ не врѣспнк, окърмїреа цѣ-рїї с'аъ днкредїнгат мѣмеї лїі Доашнеї Рѣксанда, ка о фе-меїъ вреднїкъ чї ера, дар дшре зн ап ші кѣтева лнї мѣрїнд еа, аъ рѣндзїт Поарта пре Іоан Воевод Тїранѣл ші аъ ское пре Богдан Воевод пентрѣ кѣвѣнтѣл не врѣспнчїеї, каре апої аъ трекѣт дн Полонїеа, авѣнд аколо дозѣ рїтате кѣ Кнежїї Полонїеї, знде днсрѣндзѣе дзпъ маѣ вїнї шї ел аъ мѣрїт рѣмїнд фїлз съѣ Александръ кѣ рѣфеа днъ Богдан че аъ венїт дн Молдова дїмпрезнъ пре Богдан Воевод Вїн-тїлѣ ла 1608, шї дн трѣнѣс се траг Богдѣнеї дн Мол-дова дзпъ шїца фамїліеї лор.

КАРТЕА XIV.

Дешре а 4а реформѣ дн Молдова.

30. DOMNIEA ЛІІ ІОАН ТИРАНЪЛ 1570.

Ачест Іоан Воевод ал кїї фїчор ера сеаѣ де знде съ тра-де пеамѣл лїі нѣ съ шїе де істов, Хронїкѣл Молдовеї Ѣре-кї Ворнїкѣл зїче кѣ с'ар траѣе дн Арменї, дар історїчїї По-лонїї аратѣ кѣм кѣ ар фї фечор дн не лецїзїре нѣскѣт де зн Стефан Воевод, знѣл днсъ дн трѣ шї шї алѣме Вагнї скрїе, дн хронїка са картеа 21, капѣ 20, лѣ ап фї Леах дн пар-теа че съ кема Mazovia, шї кѣ аъ фост дн слѣжѣъ ла Во-

еводѣл Краковіей, апоі фіинд днвѣцат кѣ тѣлте літвѣ л'аѣ трі-
 мес кѣ солѣл Полоніей Драгоман ла Поартѣ, ші аколо петре-
 кѣнд дндестѣлѣ време, с'аѣ днаінтіт пѣцін кѣте пѣцѣн дн аша
 драгосте ла Търчіи чеі шарі днкѣт аѣ ацізнс а фі ші Драгоман
 маре ал Пордіи Отомане, фіинд днсл інтрігант грознік, ші лѣ-
 крѣнд дн таінѣ пентрѣ Domnia църіи Молдовеі а о кѣпѣта, с'аѣ
 сѣргѣніт ла Островѣл Podoc, не зрѣт апоі днкредінцѣндѣсе Сѣл-
 тан Селім ал 2 ле деспре не рѣндѣеліле зрѣмате дін партеа Dom-
 нѣлзі Молдовеі де маі днаінте, ші кѣ сѣроріле лзі Богдан сѣнт
 шърігате ла Леші, знде ші ел кѣзта сѣ се днсоаре.
 Маі аззінд іарѣші кѣм кѣ ші сѣетнічіи кѣрѣей лзі сѣнт дін
 Леші днтревзінцѣндѣсѣ дн слѣжвеле църіи, ші пре воіеріи
 Молдовені тѣ аве депъртаці фърѣ сѣ лі сѣ деіе вре о ас-
 кѣлтаре ла прічінеле Статѣлзі (*), с'аѣ темѣт сѣнзвнеаскѣ
 кѣртеа лзі кѣ а Полоніей, ші сѣ дезвіне цара дін Стѣпѣлїреа
 Пордіи Отомане, пентрѣ ачеаста л'аѣ скос ші спре ал дн-
 локѣі аѣ адсе дін екзіл де ла Podoc пре нѣмітѣл Іоан, рѣн-
 дзіндѣл Domn Молдовеі, пре каре лаѣ днтовърѣшіт кѣ оці
 Търчеші, кѣнд лаѣ тріимес дн сказн, дар ел аша де тіран
 с'аѣ арѣтат дн кѣт аѣ днтрекѣт пре тоці чеі ді'наінтеа лзі
 варварі ші крѣнци стѣпѣлїторі пентрѣ кѣ аѣ арс де віѣ пе-
 Мітрополітѣл Георгіе, дін прічінѣ кѣ ера богат ка сѣі іеє авѣ-
 ціеа, сѣнт претекст тършав ші не адівърат днвіновѣціндѣл
 де содомічеце фанте іар Теофан Мітрополітѣл аѣ фѣціт де
 фріка лзі дн мѣндіи Карпацілор рѣндзіндѣл дзпѣ Георгіе,
 ші дн сѣършіт тот Клерѣл с'аѣ кѣпріне де о спайтѣ днфріко-
 шагѣ апоі пре фоарте тѣлці дін воіері іаѣ кінзіт кѣ шѣнчі
 грозніче пѣрѣ ш'аѣ дат сѣфлетѣл ші днтрѣн кѣвѣнт с'аѣ а-
 рѣтат аша де кѣшплітѣ фіарѣ дн кѣт лічі зп неледізіт дін

(*) Ачеастѣ прічінѣ де о кѣзта Поарта ла Молдова прѣтѣлці тѣ
 гѣсі віноваци ші пѣате кѣ цара ера маі феріче депѣрѣндѣсѣ.

ачеї маї рѣї шї маї вестїцї тїранї дїн лѣте пѣ сеаѣ асѣтїлат
 пѣртїрїлор лѣї дѣпїл треї анї дечї ал Домнїей сале, дїкредїн-
 дїндѣсѣ къ Поарта Отоманѣ лаѣ скос шї къ ар фї орїндѣїт
 дї локѣл сѣѣ пре зп Петрѣ пѣмїт Шкїонѣл аѣ адѣнат оцїї
 шѣлте, шї рѣзврѣтїндѣсѣ дїн протїва дїнпѣрѣдїей Тѣрчешї
 с'аѣ дѣс асѣпра лѣї Александрѣ Воевод Домнѣл Валахїей ка
 сѣл скоатѣ дїн сказн фїїнд ел рѣндѣїт де ла Поартѣ къ оцїле
 Тѣрчешї, ка сѣ дїнтронеѣ пре фрателе сѣѣ Петрѣ Домн дїн
 Молдова къ каре дїнтїлїндѣсѣ пе дрѣм Іоан ВВд. дїн дїнѣтїл
 Рѣшнїкѣл сѣрат, сѣѣ апѣкат ла батае шї аѣ вїрїїт Іоан ВВд.
 пре Тѣрчї, іар Петрѣ, Воевод абїе аѣ скїлат къ фѣга ла І-
 врїїла шї де аколо ла Царїград, Александрѣ Воевод дїн сѣ
 сѣѣ дѣс дїн орашѣл Флочїї дїн Іаломїда, рѣшїїнд Іоан Воевод
 Стїпїнїтор шї пре сказнѣл Валахїей зндѣ аѣ пѣс Домн пре
 зпѣл дїн Молдовенї анѣте Вїнтїлѣ къ каре дїн презпѣ аѣ лѣ-
 сат шї алцї воїерї аї сѣї спре окѣршїреа цѣрїї, пе зрїтѣ аѣ
 стїпїнїт прїп тѣрїе шї четатеа Іврїїлїї, де зндѣ аѣ тѣет
 Тѣрчїї де ла о лалтѣ пїїнд сѣїт савїе пѣлѣ шї копїї дїн фа-
 шѣ фѣрѣ сѣ ласѣ зп сѣфлет вїї дїн трѣшнїї, апої аѣ маї
 лѣат де ла Тѣрчї четѣдїле Келпа шї Акерманѣл, дїн а-
 чѣастѣ време дар Александрѣ Воевод адѣпїнд оасте
 шѣлѣ дїн Валахїеа шї венїнд асїпра лѣї Вїнтїлѣ Воевод
 Молдованѣл л'аѣ вїрїїт дїн рѣзвоїї шї л'аѣ оторѣт, пре
 воїерї дїн сѣл сѣл дїн Молдова пѣмаї іаѣ їзгонїт прѣсте хотар,
 Сѣлтан Сѣлїм апої ал 2-ле кѣм с'аѣ дїкредїнцат де фап-
 теле лѣї ачѣсте аѣ порїїт пе Сераскерїл, с'аѣ Фелд-мар-
 шалѣл дїнпѣрѣдїей, шї Ханѣл де Крѣм къ о шѣлцїме де
 оасте асїпра Домнѣлї Молдовеї къ каре с'аѣ дїккештат зп
 грознїк рѣзвоїї, шї дїнсѣршїт тот Іоан Воевод аѣ вїрїїт
 пре Тѣрчї оторѣнд о шѣлцїме, (*) дар фѣрѣ фолос іаѣ фост

(*) Івгенїе Болгарїей, зїче дїн скїреера лѣї Сѣлтан Сѣлїм, къ Домнѣл Іоан ал
 Молдовеї рѣзврѣтїндѣсѣ дїн зп рѣзвоїї къ Тѣрчїї аѣ адѣрѣят дїн о зї пре
 кѣшѣл вѣтїлїей ла 100,000 морцї, дар сѣ vede къ скрїїторїл аѣ грешїт
 вре о пѣлѣ, фїїнд пре шѣлцї де а сѣ крѣде.

къ с'аѣ трѣдат де кѣтрѣ воіері, ꙗн тѣна Тѣрчілор пентрѣ зра че ане асѣира лѣи, атѣче Сераскеріѣл де тѣлтѣ чіѣдѣ че ѣи фѣкѣсѣ аѣ порончїт сѣи леѣе пїчоареле де козіле а дозѣ къміле, не пѣлѣнзїте шї словозїндѣле дїн фрѣе ла фѣгѣ, лаѣ спїнтекат ꙗн дозѣ вѣкѣцї шї аѣ мѣрїт, кїнзїндѣсѣ, ачеста аѣ фост чеа ꙗнтѣ карїле аѣ мѣтат сказѣл Domniei ꙗн Іашї (дѣпѣ скріе- реа лѣи Фотїно), окѣрмзїнд цара 7 ані, шї дѣпре тоартеа лѣи, Тѣрчїї аѣ фѣкѣт маре прадѣ шї робїе ꙗн Молдова, ꙗн кѣт чеа маї тѣлтѣ парте де лок аѣ рѣмас не кѣтѣ-ва време пѣстїе.

31. DOMNIEA ЛѢИ ПЕТРѢ АЛ 6. ШКІОПѢЛ 1576.

Оторѣндѣсѣ Іоан Воевод, пореклїт шї Арманѣл, с'аѣ трїї- мес де кѣтрѣ Поартѣ чел маї ꙗнаїте орѣндзїт Domn цѣрїї, Петрѣ Воевод Шкіопѣл, непот де сорѣ лѣи Міхнеа Вое- вод ал Валахіеї. Вїнд дар ꙗн Domniea са аѣ гѣсїт о ꙗн фоарте проастѣ старе, шї де їстов прѣдатѣ, къ тоате ачесте тот н'аѣ рѣмас ꙗн лїнїѣе стѣпѣнїторїѣ пентрѣ къ дѣпѣ зп ан, рѣдїкѣндѣсѣ казакѣл Іван Поткоавѣ, аѣ венїт къ оасте къзѣчеаскѣ асѣира лѣи Петрѣ шї лаѣ їзгонїт дїн трон пѣ- їнд тѣна пре окѣрмзїреа цѣрїї. Дар Петрѣ Воевод фѣ- цїнд ꙗн Валахіеа, шї ꙗнторкѣндѣсѣ къ тошѣл сѣѣ Міхнеа Воевод, шї къ оасте Тѣрчеаскѣ, аѣ алѣнгат пре къзачї, Кѣ- закѣл ꙗнсѣ Іван Поткоавѣ къ фрателе сѣѣ Александрѣ, дїн презнѣнѣ с'аѣ лѣсат де скопѣл сѣѣ че де маї тѣлте орї чер- кѣнд, аѣ пѣс ꙗнкѣ одатѣ стѣпѣнїре пре нѣшѣнтѣл Молдовеї, дѣпѣ зрмаре Петрѣ Воевод маї нѣ аѣ фост ꙗн лїнїѣе пїчї о- датѣ ꙗн кѣрс де чїнчї ані че аѣ стѣпѣнїт цара ачеста, шї спре тѣлцѣнїре Поарта лаѣ ꙗнвїновѣдїт ꙗнсѣршїт дѣпѣ о- време ексїлѣндѣл ла Халеп шї рѣндзїнд ꙗнкѣ Domn пре зп Іанкѣл Сасѣ де крѣдїнцѣ протестантѣ.

32. DOMNIEA ЛЪІ ІАНКЪ САСЪ 1581.

Ачест Domn виинд дн Молдова, пре тълці іаѣ оторѣт пентрѣ авздіе, фїинд от фoарте лaкoм шї рѣнїтoрїѣ, aпoї aѣ дн-пoвoрaт пѣлѣтѣл кѣ тaрe грeлe дѣрї, фѣкѣнд oвїчeїѣ сѣ eїe дїн тoaтѣ цaрa лa зeчe вoї знѣл, шї aлтe пeнѣтѣрaтe жa-фѣрї, кaрe нїчї сѣ пoт пoшeнї дѣнѣ фeлїѣл лoр. Сфѣтзїндѣсe дeчї вoїeрїї Лѣлѣшнeнї кѣ aлцїї, aѣ aлeс Domn пpe зп Ioan пoрe-клїт Лѣлѣл, шї пpe Сaсѣл лaѣ їзгoнїт дїн цaрѣ, дaр фїинд кѣ дн aчeeашї вpeмe Ioan Лѣлѣл тpeкѣнд Прѣтѣл, с'aѣ днeкaт дїн днѣтшплaрe Сaсѣл їaрѣшї aѣ лѣaт Domniea, шї вoїeрїї днпpeзлѣ кѣ Мїтpoпoлїтѣл aѣ фѣцїт лa Лeшї de Фрїкa лѣї, днцїїндїндѣсѣ Пoapтa днcѣ дeспpe стaрeа дн кaрe aцїѣнcѣсe цaрa, шї кѣ мaї тoт пoпoрѣл aѣ фѣцїт кѣ Мїтpoпoлїтѣл шї кѣ вoїeрїї чїї мaї фрѣнтaшї дн стрѣпнѣтaтe, дїн прїчїнa лѣї, aѣ cкoc пpe Сaсѣ Вoєвoд дїн Domnie, стѣлѣнїнд нѣмaї 3 aнї шї 7 лѣнї, шї aѣ oрѣндѣїт їaрѣшї пpe Пeтрѣл Вoєвoд Шкїoнѣл, їaр Сaсѣ Вoєвoд cкѣлѣнд дн Пoлoнїeа de Тѣрчї, лaѣ прїнc Рeцeлe Стeфaн Бaтoр, шї aѣ нѣс cлї тaє кaпѣл пeнтрѣ зр-тѣрїлe лѣї, чe сѣ днцїїндѣсѣ кѣ aѣ флeкѣт дн Молдова.

DOMNIEA A 2-a A ЛЪІ ПЕТРЪ ШКІОНЪЛ 1584.

Дѣпpe чe aѣ вeнїт Пeтрѣ Шкїoнѣл a дoзa domnie лa Молдова кѣ стѣлѣнїрe, с'aѣ aдѣнaт тoцї вoїeрїї cпpe днѣтшплaрeа лѣї кѣ мaрe вѣкѣрїe прїмїндѣл, чe фoлoс днcѣ кѣ de кѣтрѣ кѣзaчї тoт нaѣ лїпcїт a сѣ cѣлѣтpa, кѣ тoaтe aчeстe de тѣлтe oрї їaѣ вѣтѣт шї їaѣ вїрѣїт, фѣгѣрїндѣї пѣлѣ дїнѣкoлo de хoтaрѣлe цѣрїї, aпoї лa aл 3-лe aн aл Domnieї caлe, aѣ днcѣрaт пpe зп нeпoт a лѣї aнѣшe Влaд, фeчoр кѣзнaтѣлѣї сѣѣ Мїлeрѣ, кѣ фїкa чeлѣї de мaї дїнaїнтe Domn aл Вaлaхїeї Мїрчeа Вoєвoд, дїн кaрe прї-чїнѣ aѣ вeнїт aтѣнчїлa Молдова шї мoнѣл лѣї Мїхнeа Вoєвoд

къ тѣлді воіері дін Валахія ла пѣтъ, фѣкндѣсь о церемоніе
 фоарте маре ши де днѣшнат, къ саѣ пріиміт Домніи къ тѣлтъ
 чінсте зѣл пре алтѣл дн хотарѣле дѣрїи ачешіеа ла Теквчи,
 ши с'аѣ веселіт маї тѣлте зїле дін презвѣ къ тоатѣ къртеа. Апої
 черѣнд Поарта Ототанѣ спорїеа вїрѣлї къ о сѣмѣ де ванї
 маї днѣшнїѣтоаре де кѣт леѣзїта даге пре тот алѣл, пре-
 кѣм ера, ши не прїимїнд ачеста асемїеа повоарѣ а сѣ фаче не
 царѣ фѣрѣ де кѣвѣнт, стѣрпїтѣ дін партеа Тѣрчіеї, саѣ леш-
 дат де стѣпнїеа Молдовеї дзпре 6 ані а Домніеї ши аѣ
 трекут ла Полонїеа, къ маре шѣхнїчїне ши неплѣчере дін пар-
 теа а тѣтѣрор воіерїлор ши а понорѣлї днтрег, пентрѣ къ п'аѣ
 стат алт Домнїторїѣ маї взн ши маї дрепт де кѣт дѣнѣслнїчї
 днтѣї нїчї пре зрѣта лїї, пре тодї прїимїндкъ маре вѣлндецѣ,
 ши шїлостївїрї ла орї че време сѣ днтѣшнїла, де ачеста саѣ
 ши пѣмїт пѣрїнте овѣшескѣ ал дѣрїї, ла дїздекїдї къ овѣчїеа
 а аге пре лѣнгѣ сїнешї де-анѣрзѣеа тѣлді ванї, ши кѣнд
 рѣмасѣл дін дїздекатѣ се аѣла сѣрак ел пѣлѣтеа пентрѣ да-
 торнїкѣ кѣшїѣторѣлї даторїа ачеста, апої аѣ зїдїт ши Монас-
 тіеа Галата де лѣнгѣ Іашї.

ПАРТЕА ал XVII.

Дзпре а 6-а реформѣ дн Молдова.

33. DOMNIEA ЛІІ АРОН А. 1591.

Дзпѣ дзчереа лїї Петрѣ Воевод, аѣ рѣндзїт Поарта Ото-
 танѣ пре Арон Воевод карїле с'аѣ дндаторїт къ марї
 сѣмї де ванї дн Царїград пентрѣ лзареа Домніеї. Вїнд дар
 дн Молдова, аѣ скос дн царѣ о тѣлдїме де дѣрї не овїчнѣ-
 їте пре карїле адѣна къ маре скїпїзїрї, ши дн пѣвнтрѣл Ка-
 шїталїеї шїтрече къ тѣлтъ весѣлїе, фѣкнд жокзрї ши адѣнрї
 дїсѣрѣлїѣтоаре дн тоате зїлеле, пѣлѣаѣ аѣзїс а сѣлнїчї ши